

ČASOVÉ ÚVAHY.

Periodický měsíčník
* věnovaný časovým otázkám. *

Redaktor Karel Keppl.

Ročník XVII. 1913.

Čís. 2

Sv. missie.

Napsal P. Frant. Blafák C. Ss. R.

V Hradci Králové.
1913.

Majitel a vydavatel Politické družstvo tiskové.

Biskupská knihtiskárna v Hradci Králové.
Nákladem vlastním.

Vyšlá čísla Časových Úvah:

Ročník I.

1. Náš program.*
2. Radikalismus a klerikalismus.*
3. Encyklika Lva XIII.* O otázce dělnické.* O ultramontanismu. — Atheista.* — Bílá Hora.*
5. K příštím volbám.*
6. Do boje volebního.
7. O svatém Vojtěchu.*
8. Mají rodiče právo na školu dětí svých?*
9. Sv. Jan Nepomucký ve světle dějin.*
10. Poměr církve ke škole.*
11. Slavnostní dny.*
12. Povinnost státu ke škole.*

Ročník II.

1. Z řečí sjezdových.
2. Co jsme si o klerikalismu on a já povídali.*
3. Zakládejme katolické jednoty.*
4. Poměr liberálů a socialistů k Církvi.*
5. Kříž, kotva a srdce.*
- Nový soudní řád.*
7. Dobrodělné.
8. Otázka rolnická.
9. Naše státní právo.*
10. Škola a mravnost.*
11. a 12. Zpráva o katol. sjezdu v Hradci Králové.*

Ročník III.

1. Jan Valerian Jirsík.*
2. Jan Hus (3 vydání o 15000 výtiscích).*
3. Církev a církev.*
4. Pastýřský list. Náboženství věcí soukromou?*
5. Kněz a politika.*
6. O zpovědi (2 vyd. v 8000 výtiscích).*
7. Ovoce husitismu.*
8. Spiritismus čili medianství.*
9. Základ otázky sociální a národnostní.*
10. Raiffeisenovy záložny.
11. a 12. Učte se z dějin.

Ročník IV.

1. Ženská otázka.*
2. O významu katolických spolků.*
3. Náboženství a lidstvo.*
4. Světová velmoc (o tisku).*
5. Husitství a protestantství.*
6. Šťěstí katolika.*
7. Zánik světa dle bible a astronomie.*
8. Církev pronásleduje vědu.
9. Primát a neomylnost Říma.*
10. Oslava Husova.
11. Lourdy.*
12. Zruší-li církev celibát.

Ročník V.

1. Hradecká kolej Tov. Ježíšova r. 1636.
2. Žaloba vydědence XX. věku.
3. O trestu smrti.
4. Zrušení řádu jezuitského.
5. Husitství a svoboda.*
6. Vláda židovstva.
7. Pryč od Říma.*
8. Blíže k Římu.
9. a 10. Zrušíme pouta mravnosti?*
11. Žena křesťanská a pohanská.*
12. Moderní choroba a její protilek.

*) Rozebráno.

Časové Úvahy.

Periodický měsíčník

== věnovaný časovým otázkám. ==

Redaktor **Karel Keppl.**

Ročník XVII.

1913.

Číslo 2.

Celoroční předplatné i se zásilkou poštovní 1 K.
Jednotlivá čísla stojí 8 h.

Sv. missie.

Napsal P. Frant. Blažák C. Ss. R.

(S povolením představených.)

S v. m i s s i e jsou jedním z nejdůležitějších a nejprospěšnějších úkonů naší sv. víry katolické. Sám protestantský dějepisec Menzel praví: »Katolické missie jsou nejvýš vznešené a poutavé jednak proto, že navracují člověku ztracený klid dobrého svědomí, jednak i proto, že se v nich jeví tolik náboženské a mravní síly uprostřed všeobecné zkaženosti moderního světa. Každý, kdo jest missiím přítomen, žasne a, byť i byl pln předsudků, nemůže se hlubokému dojmu ubrániti.« Tak soudí o sv. missiích protestantský učenec.

A jaké nadšení panuje ze sv. missií u nás katolíků? To poznáváme nejlépe z toho, že se rok co

rok koná v našich krajích na sta sv. missií a všude věřící lid súčasťňuje se jich s nejobdivuhodnější horlivostí a obětovností. Bohatí i chudí, učení i neučení poslouchají s napjetím kázání missionářů, přijímají zbožně sv. svátosti a nemohou si dost vynachváliti, jak se jim sv. missie líbila.

Nuže, krátké ponaučení o sv. missii bude jistě každému z vás velice milým. A ponaučení to najdete v tomto spisku. Protož vezměte a čtěte!

I. Co jest sv. missie.

Zeptejme se někoho, kdo již na missii byl, ať nám poví, co tam viděl a slyšel. Jakou dá nám odpověď? Asi tuto: Missionáři kázali s největším nadšením a to každý den několikráte a zpovědníci stále zpovídali, ráno, mezi dnem i večer a věřící lid byl pořád v kostele, modlil se, zpíval nábožné písně a přistupoval k sv. svátostem. Zvláště však dojemná byla sv. generální přijímání jednotlivých stavů a velkolepé missijní slavnosti a průvody. V celé farnosti vypadalo to jako o velkých svátcích, a tak to trvalo celý týden.

V těchto několika slovech jest obsažen stručný, ale správný popis sv. missie. **Sv. missie jest mimořádná pobožnost, konaná na oživení sv. víry a křesťanského života, nebo-li jest řada dnů, věnovaných zcela zvláštní péči o spásu nesmrtelných duší.** Tato mimořádná péče o spásu duší jeví se hlavně trojím způsobem:

1. Především konají se po celý čas sv. missie velmi důkladná a dojmavá kázání o nejdůležitějších pravdách naší sv. víry.

Při missii uslyšíš: Pomni, člověče, že jsi bytostí rozumem a svobodnou vůlí nadanou, že máš du-

ši nesmrtelnou, že Bůh sám tě stvořil podle obrazu a podobnosti svého a že tě stvořil, abys jemu sloužil a jednou spasení věčného došel. Pro Boha, pro nebe jsi tedy zde na světě, toť **nejvyšší tvůj cíl**. Proto nemyl se a nemysli, že jsi tu jen pro svět a pro požitky jeho. Svět pomíjí, ale cíl tvůj je věčný.

Chceš-li však věčného cíle svého dosíci, nesmíš Bohu se protiviti a jeho vůli a zákon přestupovati, **nesmíš hřešiti**. Zloba hříchu je hrozná a zhouba jeho k nevypsání. Co ti přináší hřích? Zde na světě kletbu Boží, zlé svědomí a nešťastnou smrt, a na věčnosti strašný soud a zavržení věčné.

Proto, jestliže jsi kdy zhřešil, usmíř se s Bohem a číň **pokání**; zvláště však vykonej si dobrou životní, **generální zpověď**. Toť pokání plné útěchy.

Od té chvíle služ Bohu věrně a svědomitě, ne tak, jak tobě se zdá, nýbrž tak, jak Bůh to výslovně od tebe žádá a skrze církev sv. katolickou ti to přikazuje, t. j. **žij jako horlivý katolík**, sv. víry katolické si važ, církve sv. katolické poslouchej a přikázání Boží a církevní zachovávej. To chce od tebe Bůh. Tak dojdeš zde na světě spokojenosti a požehnání Božího a dočkáš se i ve společenském životě poměrů utěšených; neboť ty mohou jen na zásadách sv. víry k blahu všech zdárně se vyvíjeti. A dojdeš i po smrti jednou blaženosti věčné. Na tom zajisté nejvíce záleží, abys na věčnosti cíle svého dosáhl a spasen byl. Toť krátký obsah missijních kázání.

Kázání ta konají se každý den ráno i večer a naslouchá jim veškeren lid s největší pozorností. Avšak mimo to konají se při missii také ještě zvláštní promluvy, nebo-li **cvičení pro jednotlivé**

stavy. V těchto promluvách kladou se na srdce mužům, ženám, jinochům, pannám, ano i školní mládeži povinnosti, které se jich přímo týkají a na kterých blaho jednotlivých stavů zvláštní měrou závisí. A poněvadž účelem všech těchto missijních kázání jest lid řádně a důkladně poučiti o pravdách a povinnostech sv. víry, snaží se missionáři, aby kázali jasně, věcně a prostě a aby všechna svá tvrzení řádně odůvodnili. Dukazy jsou jádrem missijních přednášek. Tu neuslyšíš nic smyšleného, žádné pouhé domněnky, nýbrž všechny pravdy jsou tak neodolatelnými rozumovými důkazy podepřeny, že každý, kdož dobré vule jest, byť i byl nepřitelem víry, z kostela odchází s přesvědčením, že by marným bylo popírati, o čem se kázalo.

Ale nejen na rozum působí kázání missijní, nýbrž i na srdce a **na vůli**. Věřící lid má býti nejen řádně poučen a přesvědčen o svatých pravdách, ale má též celým srdcem se odhodlati, že pravdami těmi se bude v životě svém spravovati. Proto jsou všechna kázání tak upravena, aby mysl posluchačů dojímalá. Zvláště dojímovými a na srdce lidu mocně působícími jsou kázání o věčných pravdách a velikopé **missijní slavnosti**.

Jsou to hlavně slavnosti tři:

Slavnost nejsv. Svátosti Oltární, při níž je před vystavenou nejsv. Svátostí kázání o lásce Krista Pána k nám v převelebné Svátosti a o nevděku, jímž lidé mu za lásku jeho splácejí. Na konec kázání je slavnostní odprošení; věřící lid prosí Krista Pána za odpuštění všech urážek a slibuje mu vděčnou oddanost a lásku.

Druhá **slavnost** je postavení a **posvěcení missionárního kříže**. Napřed koná se slavnostní prů-

vod a po průvodu je kázání. Missionář líčí neko-
nečnou oběť, kterou Kristus Pán za nás na dřevě
kříže přinesl, a vybízí všechny, aby obnovili svůj
křesní slib a zasvětili se úplně službě ukřižovaného
Spasitele.

Třetí **slavnost** je **mariánská**. Věřícímu lidu kla-
de se vřele na srdce, aby ctil a miloval nejblahosl.
Pannu Marii, a pak vyvolují si ji všichni slavnostně
za svou nebeskou matku a opatrovnici.

Dojem těchto slavností bývá nesmazatelný;
často i nejzarytější odpůrci zatouží po Bohu a či-
ní pokání.

2. S hlásáním slova Božího je však při sv. mis-
sii nutně spojeno **přijetí sv. svátostí**. Kdo chce míti
ze sv. missie opravdový užitek, má nejen slovo
Boží slyšeti, ale též s Bohem se smířiti a **k sv.**
zpovědi a k sv. přijímání přistoupiti. Proto se při
missii den co den od rána do večera zpovídá. Každý
má příležitost, aby si vykonal dobrou sv. zpo-
věď a sice zpověď životní, nebo-li generální.

V generální sv. zpovědi vyznáváme se ze všech
hříchů, kterých jsme se v dřívějším životě dopustili
a z kterých jsme se již při obvyklých sv. zpo-
vědích ať platně nebo neplatně zpovídali. Těm,
kteří se někdy neplatně zpovídali, protože na př.
ten nebo onen těžký hřích ve sv. zpovědi vědomě
zamlčeli, jest generální zpověď nezbytně potřeb-
ná. V generální zpovědi dosáhnou odpuštění hří-
chu a ujdou věčnému zavržení, kterému by jinak
neunikli. Oni tedy zvlášť necht' neopomenou při
sv. missii dobrou generální zpověď si vykonal.
Ale i všem ostatním je generální zpověď, ne-li na-
prsto potřebná, aspoň nanejvýš prospěšná, po-

něvadž jest pramenem hojných milostí a posil v boji proti hříchu.

Jest pak zvykem, že při missii přistupují kající k sv. zpovědi pokud možno podle stavů, na před školní mládež, potom křesťanské ženy, pak mužové, mládenci a na konec panny. Děje se to proto, aby všichni snáze a v lepším pořádku k sv. zpovědi se dostali.

Sv. přijímání podává se všem, kteří sv. zpověď si vykonali, každý den. Nejvíce věřících přistupuje však ke stolu Páně v ty dny, kdy jednotlivé stavy mají svá společná, **generální sv. přijímání**. Každý stav snaží se, aby se dostavil k společnému sv. přijímání co možná v plném počtu. Před generálním sv. přijímáním a po sv. přijímání mívá missionář promluvu, v níž povzbuzuje věřící lid, aby nejsv. Svátost zbožně přijali a ze sv. přijímání co nejvíc užitku čerpali. Generální přijímání jsou pro každý stav nejstkvělejším vítězstvím nad hříchem.

3. Konečně jest sv. missie též dobou **modlitby**. Missionáři pracují sice svědomitě a horlivě, ale jejich práce sama nestačí. Má-li dobré símě, které rozsévají, v srdcích věřícího lidu se ujmouti, vzklíčiti a hojný užitek přinést, musí Bůh svou milostí lid osvěcovati a síliti. A to Bůh činí v době sv. missie měrou zcela mimořádnou, hojnější než kdykoliv jindy; ale chce, abychom jej za tuto jeho milost a posilu prosili a horlivě se modlili. Při missii musí tudíž všichni co nejhorlivěji se modliti. Proto chodí věřící lid po celou dobu sv. missie den co den pilně do kostela, zvláště na mše sv.

Krásně vyzdobený kostel, všeobecná zbožná nálada a vzájemný dobrý příklad každého k modlitbě zrovna vybízí a nutí.

Nejvíce je však třeba, aby všichni při sv. missii modlili se za obrácení hříšníků. Za tím účelem modlí se missionář sám s lidem každý den před večerním kázáním sv. růženec a po kázání zvoní se na věži velkým zvonem, aby všichni, i ti, kteří právě v kostele nejsou, za hříšníky aspoň tři Otčenáše se pomodlili. Blaze osadám, v nichž lid při sv. missii zbožně a hodně se modlí. Bůh je zahrne svými milostmi, sv. missie přinese jim nejhojnějšího požehnání.

II. Účel sv. missie.

Za jakým účelem konají se sv. missie? Čeho má jimi býti dosaženo?

Účelem sv. missií jest **náboženské obrození**. Missiemi má víra křesťanského lidu k novému čilejšímu a činnějšímu životu býti probuzena.

Křesťané, kteří na Boha již dávno zapomněli a o jeho přikázání již dávno se nestarají, kteří žijí, jako by ani Boha ani víry ani církve nebylo, mají zas pro Boha býti získáni, mají k životu křesťanskému zase se navrátiti.

Křesťané ve víře vlažní a neteční mají k větší horlivosti býti probuzeni, aby se nejen křesťany jmenovali, ale též křesťany vskutku byli a povinnostj sv. víry svědomitě plnili.

Hříšníci, kteří byli snad již po dlouhá léta těžkým hříchům oddáni a výčitky zlého svědomí marně v sobě dusili, mají se poznati, pokání činiti a s Bohem se smířiti.

Všichni pak horliví mají ve své náboženské horlivosti ještě více se utvrditi a zdokonaliti, aby své náboženské povinnosti s větší ještě láskou a dokonalostí plnili.

Jinými slovy mužeme též říci, že účel sv. missií jest dvojitý: usmíření s Bohem a polepšení života.

1. **Usmíření s Bohem** týká se let minulých i života dosavadního. Při missii má se napravit a do pořádku dáti vše, co dosud bylo pochybeno. Každý má svých hříchů, kterých se dosud dopustil, upřímně litovati, z nich v dobré sv. zpovědi skroušeně se vyznati a tak s Bohem dokonale se smířiti. Nikdo nemá si na svědomí nechati, co by ho mohlo zvláště jednou v hodině smrti znepokojovati.

2. **Polepšení života** týká se budoucnosti. Při sv. missii mají všichni pevné předsevzetí učiniti, že budou své povinnosti jako katoličtí křesťané vždy co nejsvědomitěji zachovávat.

A aby každý mohl při sv. missii obého tohoto účelu plnou měrou dosáhnouti, t. j. aby mohl s Bohem dokonale se smířiti a pro budoucnost dobrý a pevný základ ctnostného života položit, k tomu se všem dostává nejdůkladnějšího poučení a nejvýdatnější pomoci i při missijních kázáních i při missijní sv. zpovědi.

Dobrá předsevzetí, která každý při sv. missii má učiniti, jsou hlavně tato:

1. Budu se chrániti všech těžkých hříchů a všeliké ke hřichu zlé a blízké příležitosti, zvláště zlých víře a mravům nebezpečných spolku, zlé četby a hříšných styku a známostí.

2. Budu choditi v neděli a ve svátek na mši sv., budu zachovávatí předepsaný půst, zvláště v pátek po celý rok budu se zdržovati masitých pokrmů, a budu každý rok aspoň jednou do roka přijímati sv. svátosti, pokání a sv. přijímání.

3. Budu se cvičiti v křesťanských ctnostech, zvláště v křesťanské spravedlnosti, v lásce bliženské a v čistotě stavu svého.

4. Budu i ve veřejném společenském a politickém životě zásadami sv. víry se spravovati a všeho se varovati, co by pravdám sv. víry a právům církve sv. se přičilo.

5. Budu se modliti a Pannu Marii ctíti.

Sv. missie jsou tudíž pramenem nejhojnějšího požehnání pro všecky, pro jednotlivce, pro rodiny, pro osady i pro stát.

Jednotlivci nabývají klidu svědomí. Ó, jak šťastný je mnohý hříšník, který po celá léta marně se snažil hlas zlého svědomí v sobě potlačiti. Byl zlými výčitkami týrán a mučen dnem a nocí a neměl klidu a pokoje, ať dělal, co chtěl. Až při sv. missii, když se z hříchu svých vyzpovídal, spadl přetěžký kámen se srdce jeho. Ó, jak se mu ulehčilo, jak si oddechl a jak zajásal a Bohu za to děkoval! Tak šťastným se necítil po všechna léta, která v hříších svých prožil.

Též **rodinám** přináší sv. missie největší užitek. Život v mnohých rodinách bývá pravým peklem, poněvadž tam není pořádku. A proč tam není pořádku? Hříchy toho bývají příčinou, hříchy nevěry, opilství, cizoložstva, špatné výchovy atd. A hříchy ty při sv. missii se odstraní a tak anděl míru do rodiny zase se vrátí.

Jak sv. missie prospívají **osadám**, zřejmě již z toho, že tolik nepřátelství se urovná a uspořádá. Lidé v mnohých osadách k svárům a nepřátelstvím tak náchylní a proti sobě rozbouření naučí se při missii lásce křesťanské; nepřátelé navzájem si odpustí, dlouholeté sváry a pohoršlivá vzájemná pronásledování přestanou, a kde dříve zášť a nenávisť tak zle řádily, tam okoušejí zas všichni sladkého ovoce ducha Kristova, ducha mírnosti, lásky a milosrdenství.

Ano i **státu** jsou sv. missie k velkému užitku, poněvadž mu vychovávají občany, jimž zásady křesťanské spravedlnosti, poslušnosti a lásky jsou svaty, občany, kteří přičinlivostí, svědomitostí a láskou k pořádku a míru jsou nejlepší oporou všeobecného blahobytu a řádných společenských poměrů.

III. Sv. missie dobou milosti Boží.

Každá missie jest dobou zcela mimořádných milostí Božích. Jako mocnářové tohoto světa udílejí v jistých dobách svým poddaným zvláštní milosti, tak i Bůh rozdává milosti své v čas sv. missie měrou hojnější než kdykoliv jindy. Při sv. missii působí často jediné nepatrné slovo na srdce lidské mocněji než jindy celé kázání. Čeho jindy člověk ani si nevšiml, to se mu zaryje při missii nezřídka hluboko do srdce; čím dříve kdo pohrdal, o tom nyní vážně přemýšlí, a nemůže se myšlenky té zbaviti a nemá pokoje, až hříchů svých zanechá a k Bohu se obrátí. Ano mnozí přijdou na missii třeba jen z pouhé zvědavosti nebo dokonce jen proto, aby si ze svatých pravd posměch tropili.

a hle, mocně dojati obracejí se k Bohu a činí za své hříchy pokání.

Čím to je? To působí Bůh v srdcích milostí svou. On hříšníky osvěcuje a sílí. Ukazuje jim, jak zlý a zhoubný je hřích, a probouzí jejich svědomí, aby s ošklivostí od hříchů svých se odvrátili. Naplňuje srdce jejich vroucí láskou a svatým nadšením, aby zatoužili po nebi a radosti věčné a odhodlali se ctnostný, křesťanský život vésti. Tak Bůh sám hříšníka volá a hledá, až jej najde a ku pokání přivede.

Ó, jak mnozí zakusili těchto spasitelných účinků milosti Boží při sv. missii měrou nejpodivuhodnější.

Jistý mladík psal své matce: Drahá matko! Již 13 let jsem z domu pryč a pátý rok je tomu, co jsem vám psal naposled. Víím, jak mnoho starostí a hanby jsem vám nadělal. Zapadl jsem do zlých společností a naučil se nepravostem. Ale, Bohu díky, byla zde sv. missie. Náhodou zabloudil jsem také do kostela. A to bylo mým štěstím. V kostele jsem poznal, jak hrozný a zhoubný jest hřích. A dal jsem se na pokání. A jak jsem teď šťasten! Tak šťasten byl jsem jen tehdy, když jste mne, drahá matko, vedla k prvnímu sv. přijímání. Odpusťte mně vše, čím jsem vás zarmoutil. Slibuji vám, že vašich dobrých rad už nikdy nezapomenu.

V Ch. konala se sv. missie. Jistá žena odpírala stále milosti Boží a nechtěla o kostele ani slyšet. Až na konec šla se tam jen tak ze zvědavosti podívat. Ale jak tam vešla, byla pohledem na missionární kříž tak dojata, že se slzami v očích prosila missionáře, aby ji vyzpovídal. Vykonala

si dobrou životní sv. zpověď a žila od té doby velmi zbožně.

Do N. přijeli missionáři konat sv. missie. Někteří osadníci přivítali je velmi rádi, jiní však zrovna zuřili a v noci faru, kde missionáři spali, kamením bombardovali a mnoho oken rozbili. Ale právě tito zuřivci již v prvních dnech prohlédli. Přesvědčili se, že byli nevěreckým tiskem a nevěreckými náhončími oklamáni a svedeni. V missionářích poznali své dobré duchovní otce a v pravdách sv. víry svou útěchu a spásu. I litovali svého nepředloženého činu velice a byli nejhorlivějšími návštěvníky kostela po celou dobu sv. missie a všemožně se snažili missionářům vynahraditi příkoří, které jim učinili.

Jistý dp. farář píše: Před několika lety byla u nás konána sv. missie. Od té doby zažil jsem mnoho útěchy a radosti zvláště při zaopatřování umírajících. Nemocní umírají velice klidně a jsou tomu tak rádi, že se při missii s Bohem dokonale smířili a že nic nemají, co by je na svědomí tížilo. Ó, v hodině smrti každý nejlépe pozná a zkusí, jak dobrou mu byla sv. missie!

A jiný dp. farář píše: Od sv. missie lidé navštěvují mnohem četněji služby Boží a dvakráte tolik jich chodí k sv. zpovědi. A pohoršení, kterých tu dříve tolik bývalo, dosud žádné se nepakovalo.

V L. přísahali někteří osadníci, že po čas sv. missie o kostel ani nezavadí. Ale nedalo jim to; přišli přece, ovšem jen tak pokradmo ze zvědavosti, aby viděli, co v kostele se děje. Slyšeli kázání a přesvědčili se brzy, že ne hříšný život, nýbrž sv. víra a pravdy a zásady, jimž víra nás učí, jsou

k spáse naší. I obrátili se upřímně, šli k sv. zpovědi a prosili veřejně za odpuštění všeho pohoršení, které dříve dávali.

Jistá staříčká žena v P. nebyla už přes 30 let u sv. zpovědi. Až při sv. missii odhodlala se, že také jednou půjde se podívat do kostela; šli všichni, dala si tedy říci a šla s nimi. Ale od té chvíle neměla pokoje, až jednoho dne octla se u zpovědnice a vykonala si sv. zpověď. Doma se jí ptali, co jí k tomu pohnulo. Jedno slovo na kázání, odpověděla, a slovo to bylo: Jak obстоjíš, až Buh tě bude jednou souditi.

V K. pravil mladý muž po sv. zpovědi missionárovi: Nevím ani, jak bych vám poděkoval. Už 18 let nezažil jsem té radosti, jakou teď v sobě cítím. Jak jsem rád, že jsem se zbavil svých hříchů. Ani za poplužní dvůr bych tu radost nedal, kterou jsem dnes ve sv. zpovědi našel.

Podobných příkladů mohli bychom na tisíce uvésti. Každý z toho pozná, jak blahodárně působí sv. missie v srdcích všech, kteří se jí účastní.

IV. Dějiny sv. missie.

Slovo **missie** odvozuje se od latinského slova *missio* a znamená tolik jako posláni nebo poselství. Missie je tedy poselství a sice poselství Boží a missionář je poslanec Boží. A to vším právem; neboť missionáři přicházejí jménem Božím, aby lidem zvěstovali, co mají činiti, by došli spasení.

Missie nejsou zjevem novým. Už v Starém Zákoně posílal Buh vyvolenému lidu svému proroky; to byli missionáři starozákonní, kteří byli posláni, aby lidu **israelskému** zvěstovali vůli Boží

a jej vedli po dobrých cestách. V Novém Zákoně byl prvním a hlavním missionářem a vzorem všech missionářů Syn Boží, Kristus Pán, sám. Jej poslal Otec nebeský, aby nám zvěstoval pravdy svaté naší víry, sv. evangelium a nám ukázal cestu, kterou spasení věčného dojíti máme. Missionářskému tomuto úřadu zasvětil Kristus Pán svá poslední tři léta. Chodil od města k městu, od osady k osadě po celé zemi židovské a všude všechny poučoval a napomínal, k pokání a k ctnostnému životu nabádal.

Co Kristus Pán činil, činili i sv. apoštolové. Byli prvními následovníky a nástupci Krista Pána v úřadě missionářském. I oni byli missionáři, poslanci Božími. Sám Kristus Pán je poslal, aby lidem sv. víru hlásali. Pravil jim: »Jako mne poslal Otec, tak i já posílám vás . . . .« »Jděte, a učte všechny národy.« A svatí apoštolové poslechli. Po seslání Ducha sv. rozešli se do všech končin a byli missionáři nejhorlivějšími. Všude hlásali slovo Boží, všude všechny ku pokání a k ctnostnému životu vyzývali a za Krista a za jeho svatou víru neštítili se žádných námah a žádných obětí, ano i svůj život dali, aby jen Boha oslavili a co nejvíce duší Kristu Pánu získali.

A po sv. apoštolích vzali missionářský úřad na sebe zas jiní svatí věrozvěstové, kteří vyhledávali i nejdálší pohanské národy a hlásali jim víru Kristovu. Tak přišli k nám v 9. století sv. Cyrill a Methoděj. Oni byli naši první slovanští missionáři. Procestovali všechny naše krajiny a všude hlásali a šířili sv. víru Kristovu a povzbuzovali pohanské naše předky k horlivosti náboženské, až celý národ na víru křesťanskou obrátili.

Když pak víra křesťanská u všech vzdělaných národů dostatečně se rozšířila, povstaly zvláštní řády řeholní, které si vzaly za účel konati sv. missie. Tak byl v 13. století založen řád Dominikánský od sv. Dominika a řád Františkánský od sv. Františka z Assisi. Oba tyto řády darovaly církvi sv. mnoho slavných missionářův a velkých světců, kteří svými missionářskými pracemi statisíce duší Bohu získali a pro věčnost zachránili.

Ve století 16. dobyl si největších zásluh o missie řád Jesuitský, založený od sv. Ignáce z Loyoly. Jesuité vykonali jako missionáři, zvláště v krajinách zámořských pohanským bludům oddaných a v zemích svaté víře zpola odumřelých, tolik práce, že se ani nedá dosti oceniti a vylíčiti.

Nejnovějším pak řádem missionářským jsou Redemptoristé, které založil v 18. století sv. Alfons z Liguori. Sv. Alfonsu patří zásluha, že zavedl nyní obvyklý způsob a pořádek lidových missií. Tento missijní pořádek sv. Alfonsa opírá se hlavně o exercitie sv. Ignáce z Loyoly. Sv. Alfons exercitie ty velmi moudře a vhodně nábožensky opuštěnému lidu přizpůsobil a v nejširším slova smyslu lidovými učinil. Missijní systém sv. Alfonsa osvědčuje se také všude nejlépe a přináší osadám nejhojnější požehnání Boží. Proto můžeme sv. Alfonsa vším právem nazvati zakladatelem nynějších lidových missií.

Jest pak **úkolem** všech řeholních missionářů, ať přináležejí kterémukoliv řádu, dvojí: 1. Především musí k missionářským pracím řádně se připravovati. a) Musí neustále studovati a se učiti, aby ve všech oborech života a ve všech otázkách důkladně se vyznali a lidem všech stavů a povolání

ve všech pochybnostech správné ponaučení a správou radu dáti mohli. b) Mají o to péči míti, aby sami svatí byli. Proto musí v klášteřích svých svatý kající život vésti a přísná pravidla řeholní zachovávat. Tak mají napřed sami všechny ctnosti si osvojiti, které chtějí na missiích jiným hlásati a vštěpovati. Svatým životem svým a svými ctnostmi a kajícími skutky a stálými modlitbami mají mimo to na své apoštolské práce též požehnaní Boží svolávat. **Missionáři** nejsou tedy ani lenoši ani tmáři, nýbrž jsou to **mužové v ctnostech utvrzení a vědomostmi výborně vyzbrojení**. Proto není divu, že nevěrci a všichni nepřátelé církve svaté nikoho tak se nebojí, jako missionářů a sv. missie. Kdyby missionáři nebyli mužové učení a ctnostní, jistě by nevěrci před nimi tolik strachu neměli.

2. Druhým pak úkolem missionářů jest konati sv. missie a na missiích pracovati na spáse nesmrtných duší. Rozdíl mezi duchovenstvem farním a missionáři záleží v tom, že duchovenstvo farní přebývá stále v osadách jim svěřených a koná tam pravidelnou duchovní správu, t. j. faráři a kaplani kážou, zpovídají, zaopatřují nemocné, vyučují ve škole atd. Kdežto missionáři přicházejí do osad jen na krátkou dobu, aby tam mimořádnou pobožnost sv. missie konali, ale za to pracují v těch málo dnech tím horlivěji, aby všem, kteří se sv. missie účastňují, ve všech potřebách svědomí a duchovního života se týkajících co nejdokonaleji posloužili a vyhověli.

Missionářů má si tudíž každý katolický křesťan vážiti a je za své duchovní otce považovati. Jménem Božím přicházejí, aby věřící lid bezpeč-

něji a jistěji ku spáse vedli. Proto nedej se o důvěru k missionářům nikým a ničím oloupiť.

V. Námítky proti missiím.

Každá dobrá věc má své nepřátele. Nedivme se, že je má i sv. missie. Není to pro missii žádné zlé znamení. Vosy nejraději se dávají do dobrého sladkého ovoce. Námítky missiím neuškodí. Naopak jimi pravda objeví se v světle tím jasnějším. Čím více proti missiím se brojí, tím spíše a snáze může každý se přesvědčiti, že nikoliv missie, nýbrž nepřátelé missií veškerého odsouzení zasluhují. Též o missii platí slovo Krista Pána: »Brány pekelné jí nepřemohou.« Co nepřátel povstalo již proti missiím, a hle, nepořídili nic, všichni zmizeli a zanikli, kdežto sv. missie dosud nepřestaly obrozovati katolický svět.

Nejčastější námítky proti missiím jsou:

1. **Missie jsou prý zbytečné.** Říká se: »Máme své kněze, kteří nám kážou, mši sv. slouží, svátosti udílejí a o naši spásu pečují. Posloucháme-li jich, budeme jistě spaseni. Nač tedy přicházejí k nám missionáři?« Ovšem každá osada má své místní duchovenstvo, avšak, kdyby místní duchovenstvo bylo sebe horlivější, sv. missie přece zbytečnými nejsou a sice hlavně z dvojí příčiny:

a) Nelze popřít, že správcové osad jsou často výtečnými kazateli a hlásají slovo Boží s největší horlivostí. Ale časem sevšední i nejlepší řečník. Káže-li kněz na osadě po několik roků neb snad již dlouhá léta, neposlouchají ho lidé už s touž pozorností, jako dříve, nýbrž stávají se přece jen vlažnějšími k jeho kázáním a proto nemívají

z nich ani toho užitku, jež by míti měli. Tak lze vysvětliti, že lid za 10 až 15 let z pravidla i v horlivých krajích do jakési náboženské lhostejnosti upadá. Hodiny, byť jsi je každý den dobře opatroval, znenáhla přece se zapráší a potřebují zvláštěního pročištění. A tak potřebují též katolické osady po čase vždy zas mimořádného duchovního osvěžení. A toho se jim dostává sv. missiemi.

Při missii kážou missionáři. Jsou to kazatelé noví; a vše, co je nové, vábí, láká. Lid je zvědavý; mnozí, kteří jindy na kázání snad ani nechodí, přijdou rádi, aby slyšeli missionáře. A poslouchají kázání missionářská s největší pozorností a přemýšlejí o tom, co slyšeli, a tak čerpají z kázání též hojnější užitek. Mimo to konají se při missii kázání každý den a to v určitém pořádku. Missijní kázání spolu souvisejí a jedno druhé doplňuje a objasňuje a všechna dohromady tvoří jeden snadno přehledný celek všech hlavních pravd sv. víry. Kdo tedy na missii pilně chodí, naučí se důkladně znáti všechny nejdůležitější pravdy sv. víry v celé jejich podstatě a hloubce a ve vzájemné souvislosti a ucelenosti a kráse a prospěšnosti. A to činí na posluchače veliký dojem. Ne jeden zvolal již na konci missie pln nadšení: Ó, jak krásná je naše sv. víra! Teď teprv poznávám, co víra jest a jaký užitek nám přináší a jak máme za ni Bohu býti vděčnými. Toto nadšení pro svatou víru je zajiště vzácným úspěchem sv. missie a velikým dobrodiním, kterého si každá osada musí co nejvíce vážit.

b) Jisto je též, že i duchovní správci jsou velmi horlivými zpovědníky a pastýři lidu jim svěřeného, ale stává se velmi často, že i při nejpříklad-

nější horlivosti místního duchovenstva netroufají si všichni věřící knězi známému tak upřímně srdce svá otevřítí, jak toho zvláště ve zpovědnici je třeba. Mnozí buďto se stydí známému knězi ze všech těžkých hříchů upřímně se vyznati, anebo se jin na knězi to neb ono nelíbí a proto k němu dosti důvěry nemají. A následek toho bývá, že mnozí buďto už dávno k sv. zpovědi vůbec choditi přestali anebo že svátosti sice přijímali, ale neplatně, poněvadž ve zpovědi ten neb onen těžký hřích vědomě zamlčeli. Těm všem je sv. missie nejen prospěšnou, ale nejvýš potřebnou. Při missii najdou kněze missionáře, jemuž s dětinou důvěrou bez bázně a bez ostychu svěří, co je znepokojuje, a tak se zbaví hříchů a zlého svědomí a stanou se zas horlivými zbožnými křesťany. Bůh sám ví, kolik tisíc a statisíc duší tímto způsobem věčnému zavržení uniklo. A kdyby sv. missie žádného jiného užitku nepřinášely, než že hříšníkům poskytnují tak vzácnou příležitost s Bohem se smířiti, zasluhovaly by, aby všude byly konány.

2. Missie prý jsou **blčem a trestem** na osadu. Lidé říkají: »Co jsme panu faráři zlého udělali, že si na nás zavolal missionáře? Což jsme tak špatní? Missionáři ať jdou k divochům a nám ať dají pokoj!« I tato námitka je bezdůvodná. Všem, kteří tuto námitku proti missiím činí, pravím: Milí přátelé, pojd'te a přesvědčte se, že missionáři jsou vašimi dobrými duchovními otci a že přicházejí k vám s láskou opravdu otcovskou. Slova příkrého od nich neuslyšíte. Nebudou nikomu nic vyčítati, nýbrž každého z vás potěší. Jen to jediné od vás chtějí, vaše hříchy, které vám beztoho jen záhubu přinášejí časnou a věčnou. Ty hříchy vaše

jim tedy přineste a oni vám za to dají milost Boží, učiní vás milovanými dítkami Božími a naplní srdce vaše radostí a pokojem, jež jediný Buh dáti může.

Ó, missie není žádným trestem na osadu, nýbrž velikým dobrodiním a velikou milostí Boží. Sv. Alfons praví: Které osady Bůh zvlášť miluje, těm posílá missionáře, aby tam nikdo nezahynul, ale všichni snadno s Bohem se usmířili a tak jednou jistě do nebe se dostali.

Missionáři mají jíti k divochům? I k divochům chodí missionáři, ale nejen k divochům, nýbrž i k dobrým křesťanům. Proč? V jisté osadě byla sv. missie. Starosta obce měl právě v ten týden, co se missie konala, v sousedním městě úřední řízení. Při té příležitosti tázal se ho jakýsi úředník posměšně: Proč pak tam u vás máte missie? Což pak jste divoši? Ale pan starosta dal mu velice správnou odpověď. Řekl: K divochům chodí missionáři, aby z nich udělali hodné křesťany a k nám křesťanům přišli, abychom snad časem divochy se nestali.

3. Missionáři prý straší, blázní a ohlupují lid; jsou prý tmáři a zpátečníci, kteří všemu kulturnímu pokroku se protíví. Na to odpovídám:

a) Missionáři nikoho nestraší, nýbrž oslazují nesčetným trpký jejich život. Učí je, že máme v ctnosti a v lásce Boží štěstí své časné i věčné hledati, a připomínají jim dobrého otce nebeského, jenž svých dítek nikdy neopouští, nýbrž nás v každém soužení těší a nám za všechny útrapy připravuje v nebi odměnu nejskvělejší. Ó, kdo spočte všecky ty, kteří, ač byli již na pokraji zoufalství,

při sv. missii zase se vzmužili a s novou radostí práce se chopili a ztracené štěstí zas našli!

b) Missionáři nikoho neblázní. Nevěřci nazývají sice bláznem toho, kdo zlým náruživostem a choutkám hříšným odpírá a Bohu ctnostným životem sloužiti se snaží. Ale za to Bůh nazývá blázny ty, kteří zde na světě krátkou dobu svým hříšným choutkám hoví, aby pak za to věčně zavrženi byli. Kdo má pravdu, zda Bůh nebo nevěrci, sud' každý sám. Nejsou zajisté ti blázni, kteří hříchu odpírají, aby za to jednou věčně se radovali, nýbrž ti, kteří teď na světě po několik let náruživostem se oddávají, ale po smrti věčné muky za to snášeti budou.

c) Missionáři neohlupují lid. Kážou sice o Bohu a o nesmrtelné duši a o spáse věčné, ale tím lid neohlupují. Nevěřcům ovšem se to nelíbí. Vždyť prý žádného Boha není ani nesmrtelné duše ani věčnosti. Nač tedy o tom kázati? Avšak nevěrci nám dosud nedokázali, že Boha není. Oni by jen rádi, aby žádného Boha nebylo, poněvadž se ho bojí. Z toho však nenásleduje, že ten je nerozumný, kdo v Boha věří; spíše z toho následuje, že nevěrci jsou velmi zpozdilí; neboť bez důkazu, ano proti všem důkazům popírají Boha jen proto, aby se jeho spravedlivých trestů báti nemusili.

Missionáři nejsou zpátečníky ani nepřátely pokroku, ba naopak pravý pokrok, který záleží v rozkvětu věd a umění a v zušlechtění srdce a mravů, missionáři všemožně podporují. Nazývají-li však nepřátelé církve pokrokem nevázanost života a ukájení zlých náruživostí a nezřízených choutek, pak missionáři proti tomuto nevěreckému a

nemravnému pokroku neřesti a lži jsou a býti musí právě tak, jako každý řádný člověk.

Ostatně proč pak se nevěrci tak rozčilují, že missionáři konají sv. missie? Vždyť nevěrci sami mají též své »missionáře«. Peklo vysílá celé zástupy svých »missionářů« do celého světa, do měst i na venkov, do dílen, továren, úřadoven, tržišť, až i do nejzazších vesniček a do nejosamělejších chat. A co tito náhončí nevěry a hříchu zla natropí! Celé krajiny zaplavují svými nevěreckými a zne-mravňujícími novinami, spisy, schůzemi a řečmi a všude odvracejí lid od Boha, od křesťanského života. A jak neurvale, drze a násilně často si počínají, každého, i nejnectnějšího prostředku se chápou, jen aby svého cíle dosáhli a lid o víru v Boha oloupili. Když tedy nevěrci tolik svých missionářů do světa vysílají, nemá církev svatá též vysílati missionáře, aby lid před nevěrou a hříchem zachránila? Peklo a jeho náhončí přáli by si ovšem, kdyby se nikdo jejich zlým úmyslům a plánům nestavěl v cestu. Avšak takováto přání nevěrců třeba potírati, a to činí missionáři; proto je nevěrci tak nenávidějí a pronásledují.

A z jakých pak **pramenů** plynou veškeré námitky proti missiím? Jistě ne z pramenů dobrých. Čím jedovatější která námitka jest, tím jedovatější pramen též mívá. Prameny ty jsou:

a) **Nevěra.** Kdo víry nemá a Boha nenávidí, tomu se ani missie nelíbí. Přijdou-li missionáři do osad, kde je mnoho nevěrců, narazí tam snadno na velký odpor. Pohledem na missionáře nevěrci se znepokojují; hlas svědomí v nich se ozývá a to jim nebývá milé. Proto brojí proti missiím.

b) **Hřích.** Lidé hříchům oddaní, zejména cizoložníci, konkubináři, opilci a zloději, kteří svých hříchů naprosto nechati a jich zbaviti se nechťejí, bývají též největšími nepřátely sv. missie. To každý snadno pochopí. Hříšný život dá se s missií tak málo srovnati, jako oheň s vodou. Čím více kdo na hříších svých lpí, tím více vyhýbá se též sv. missii.

c) **Poživavost.** Lidé, kteří oplývají časnými statky a mohou snadno hověti všem zlým choutkám, nechápou ovšem toho, co missionáři kážou, tak jako nechápou nutnost ctnostného života. Oni ovšem missie nepotřebují. Mají všeho dosti, mají »nebe« už zde na světě a o nebe po smrti nestojí. Proto nestojí ani o missii, jí pohrdají a nadávkami ji zahrnují.

d) **Nevědomost.** Z tohoto pramene prýští se nejčastěji různé námitky proti missiím. Velmi mnoho lidí mluví proti missiím jen proto, že nevědí, co jsou missie. Ale námitky těchto lidí nemívají z pravidla dlouhého trvání. Kdo z pouhé nevědomosti na missie nadává, snadno se přesvědčí, že se mýlil. A pak bývají tací nejhorlivějšími obhájci missie i missionářů.

VI. Povinnosti věřících.

Při sv. missii vynasnažují se především missionáři, aby co nejvíce duší Bohu získali. S missionáři působí též Bůh svou milostí na srdce hříšníků a volá je ku pokání. Ale to vše by ještě nestačilo. Má-li se missie potkati se zdarem, je třeba, aby vedle působení milosti Boží a práce missionářů i věřící lid sám se také přičinil a milost nabízenou

přijal a jí řádně použil. Slovem, při missii má též věřící lid své zvláštní povinnosti, kterých zanedbati nesmí, chce-li míti z missie hojný užitek. A které pak to jsou povinnosti?

1. **Nepohrdej sv. missii!** Pohrdáš-li sv. missií, vydáváš se v nebezpečí, nemalé. Při missii Bůh tě volá, nabízí ti svou milost, podává ti pomocnou ruku svou. Chop se jí, použij milosti ti nabízené, smiř se s Bohem. Nebo nevíš, zdali tě Bůh bude ještě jednou volati. Pohrdneš-li teď jeho milostí, snad už nikdy nenajdeš vhodné příležitosti, abys své svědomí do pořádku uvedl.

Ve W. byla sv. missie. Dva zedníci stavěli sklep. Lidé jim domlouvali, aby také šli do kostela a k sv. svátostem a súčastnili se sv. missie. Ale zedníci, ač byli s prací již hotovi, se smáli a o kostele nechtěli ani slyšeti. Ve své rozjařenosti nalili si do sklenic vína a křičeli: to je naše sv. přijímání. Avšak spravedlivý trest Boží stihl je za toto rouhání ještě téhož dne. Když k večeru začali lešení bourati, spadlo na ně a zabilo je oba.

V D. domlouvali přátelé jistému pánovi M., aby šel též na missii. Ale všecky domluvy byly marny. Pan M. nechtěl o missii ani slyšeti a po celou dobu ani o kostel nezavadil. Ale po missii neměl žádného klidu. Cítil se nevýslovně opuštěným. Vše se mu tak zprotivilo, že si umínil životu svému učiniti konec. A vskutku jednoho dne rozružil se tak proti sobě, že si celá prsa nožem rozbodl a bídne zahynul.

V L. posmíval se mladý sedlák sv. missii. Když mu sousedé pravili, že by měl také jednou jíti k sv. zpovědi, odpověděl: Já nepůjdu za žádným knězem do kostela. Až budu chtíti se zpoví-

dati, bude museti kněz přijíti ke mně a kdyby to bylo třebas o půl noci, musí přijíti. Avšak mýlil se velice. Asi 14 dní po missii přijel jednoho dne z pole v poledne domu a sotva že seskočil s vozu, stalo se mu tak nevolno, že padl jako mrtev k zemi. Žena běžela rychle pro pana faráře. A ač do fary bylo jen několik kroků a pan farář s největším chvatem ihned k umírajícímu běžel, bylo' přece již pozdě. Než do statku došli, byl již sedlák mrtev. Skonal bez kněze, bez zpovědi, bez zaopatření.

V H. byla sv. missie. Právě měly ženy sv. zpověď. Jedna z žen pravila své přítelkyni: Zítرا máme generální sv. přijímání, pojd' dnes také k sv. zpovědi, beztoho jsi už dlouho nebyla. Ale přítelkyně jí odpověděla: Dnes nepujdu; nech mne, však nehoří. Ale druhého dne ráno našli ji v posteli mrtvou. V noci ranila ji mrtvice. Proto neodpírej milosti Boží, neodkládej, nepohrdej sv. missii!

2. Nedej se nikým a ničím od sv. missie odstrašiti. Neříkej, že nemáš kdy, že máš tolik starostí, tolik práce, tolik povinností, že se musíš starati o chleba a vydělávati, abys měl z čeho býti živ ty i tvá rodina. Bud' jist, že z toho, co při sv. missii pro svou duši učiníš, ani neschudneš, ani hlady neumřeš. »Práce užijeme dost po celá léta, pravili na missii v B. dělníci, »ta nám neuteče. Ale teď chceme jednou také užítí sv. missie.« A chodili pilně na missii a nelitovali toho.

I nějaké to nepohodlí při tom ochotně snes. Vždyť je to práce pro tebe, pro spásu tvoji. Ty sám budeš z toho mítí největší užitek. A proto

3. účastni se horlivě sv. missie. Chod' po čas sv. missie pilně do kostela na mši sv., na kázání a na všechny pobožnosti a neopomiň vykonati si dob-

rou sv. zpověď. Při sv. missii máš k tomu nejlepší příležitost. Nikdy ti to nebude tak snadné a lehké, ano příjemné a útěchy plné jako při missii. Ted' jdou všichni do kostela a se svatým nadšením přistupují k sv. svátostem. Přidruž se k nim i ty. Ó, jak budeš tomu pak rád, že's milosti Bohem ti nabízené dobře použil.

4. Avšak nejen ty sám máš sv. missie se účastniti, nýbrž přičiň se, **aby i jiní, zvláště domácí a přátelé** missie se účastnili. Povzbuzuj je k tomu horlivě při každé příležitosti. Poučuj je o tom, co sv. missie vlastně je, jaký užitek všem přináší. A činí-li námitky, vysvětli jim vše, jak se věc má, a vyvrať veškeré jejich pochybnosti a předsudky. Tak můžeš mnohou duši Bohu získati.

Zvláště však jsou před Bohem a ve svědoní povinni rodiče posílati v čas missie do kostela své děti a hospodáři svou čeládku. Též prácedárci mají svému dělnictvu poskytnouti příležitost, aby se mohli i oni sv. missie účastniti.

V N. dopsali všichni rodiče svým synům a dcerám zaměstnaným ve službách a pracích v cizině, aby přijeli na missii domů. A přijelo jich 35 a všichni súčastnili se sv. missie s nejpříkladnější zbožností. Mnohý otec a mnohá matka slzeli radostí, když viděli své děti zas přistupovati ke stolu Páně.

V R. byly při missii v čas jednotlivých pobožností všechny hostince zavřeny; mezi kázáním nesměl nikdo v hostinci zůstat seděti. Ano i v továrně byla veškerá práce tak rozdělena, aby všechno dělnictvo na všechna missijní kázání mohlo jíti.

V Z. chodil jistý bohatý rolník se všemi svými dětmi a s četnou čeládkou do kostela na všechny

missijní pobožnosti. Lidé se mu smáli, že prý chodí do kostela, jakoby vedl celé processí někam na pouť. On však jim odpověděl: Ať si; raději vodím své lidi teď sám do kostela, než aby oni mne jednou měli doprovoditi do pekla.

VII. Podmínky zdaru sv. missie.

Jakých prostředků třeba užítí, aby sv. missie co nejlépe se vydařila a **celé osadě** ku spáse byla?

1. Především je třeba, aby farní kněžstvo o duchovní potřeby osad jim svěřených co nejsvědomitěji se staralo. Vážnost doby tuto péči jen zvyšuje.

Ať nikdo nemyslí, že sv. missie vše zas napraví, co snad duchovní pastýř zanedbal. **Sv. missie není náhradou** snad za dlouholetou liknavost duchovního pastýře, nýbrž je **vydatnou pomocí** jeho v duchovní správě. Napřed ať kněz činí, co může, a potom teprv nechť si zavolá missionáře k podpoře, aby i toho se dopracoval, co jemu samému možným nebylo. Proto kde lid vinou snad kněze nebo vinou naprosto nedostatečné duchovní správy úplně zapadl do náboženské lhostejnosti a netečnosti, tam třeba, aby napřed příčina zla se odstranila, aby kněz měl horlivou péči o spásu duší a vhodnými a časovými prostředky se snažil, lid svůj k Bohu a ke křesťanskému životu dle možnosti zase přivést. Pak sv. missie bude dobrou podporou v této jeho snaze a přinese mu užitek stonásobný.

2. V osadách, kde je víra lidu značně otřesena, doporučuje se konati na přípravu k sv. missii řadu přednášek. Na př. v L. konala se půl roku

před missií osmidenní pobožnost. Kázání bylo každý den jedno ráno a druhé večer. Lidu přicházelo stále víc a více. Na konec kostel sotva stačil. A když po půl roce přišli missionáři, byli od lidu s nadšením uvítáni a sv. missie vydařila se skvěle. Rok před tím považoval kde kdo sv. missii v L. za nemožnou.

Přednášky na přípravu k sv. missii mohou sice konati i místní kněží sami, ale z pravidla bude lépe povolati si cizího dobrého kazatele. Nový řečník vždy více zajímá a lid jej s větší pozorností poslouchá a spíše od něho dobrou radu a upřímné ponaučení přijme. Hlavní věci však jest, aby se při těchto přípravných pobožnostech kázalo o pravdách moudře a účelně vybraných. Musí to býti themata času a místním poměrům přiměřená a k přípravě na missii dobře se hodící a musí časově a dogmaticky i pastorálně správně býti zpracována. Jinak by lid byl spíše odpuzen než povzbuzen a práce minula by se dobrým výsledkem.

3. Tisk je velmocí světovou v dobrém i zlém smyslu. Kam nikdo se nedostane, tam vnikne tisk. Co kdo jinému nedovede v pravou chvíli sdělit, to poví každému a na každém místě tisk. Věci, o nichž by osobní poučení a dorozumění sotva možným bylo, objasní a urovnají se hravě tiskem. Tisk jest jako paprsek sluneční, jehož vlivu jest přetěžko se vyhnouti.

Proto je záhodno, aby tisku i ku zdaru sv. missie bylo co nejvíce použito. Má-li se lid missie účastniti, musí v čas svých předsudků proti missii se zbaviti. Za tím účelem se doporučuje před missií v osadě rozšířiti vhodný **spisek** pojednávající o sv.

missii. Takovýmto spiskem je na př. i tento spisek. Lid čte rád a přijme ochotně dobré čtení, jen když se mu to donese na stůl nebo dá zrovna do ruky. Poučný spisek o missii vnikne snadno i k lidem, kteří by jiným způsobem nikdy o missii nic dobrého neuslyšeli, poněvadž se zásadně kostelu a knězi vyhýbají. Všude, kde byly před missií vhodné poučné spisky rozšiřovány, přinesly nad očekávání dobré ovoce.

V lázeňském městě Kreuznachu v obvodu Koblenckém byly v r. 1911 dokonce vydávány 4 měsíce před sv. missií zvláštní »**Missijní Listy.**« Sv. missie konala se ve svatém týdnu před velikonočními svátky a první číslo »Missijních Listů« vyšlo 1. ledna. Každých 14 dní vyšlo číslo nové; všech čísel bylo do Velikonoc osm. Pojednávalo se v nich o významu a užitku sv. missií vůbec, o missionářích a jejich působení, o missiích na různých místech s velikým úspěchem konaných, o velkolepých účincích milosti Boží při sv. missii, o námitkách proti missiím, o různých pokynech, jak by měli a mohli všichni co nejlépe sv. missie se účastniti a z ní hojného užitku čerpati a pod. Že sv. missie v Kreuznachu po tak důkladné přípravě také velkolepě se vydařila, netřeba zajisté ani připomínati.

Bezprostředně před missií je záhodno, aby byly po celé farní osadě v dostatečném počtu rozšířeny též vhodné poučné **letáky, provolání a pozvání** k sv. missii s připojeným **programem.** V provoláních a pozváních těch musí býti krátce vysvětleno, co je sv. missie a jaký má účel a jaký užitek všem přináší. Zároveň třeba poukázati na to, jak každý katolický křesťan jest povinen pe-

čovati o spásu nesmrtelné duše, jakož i na to, že při sv. missii naskytuje se všem nejlepší příležitost hříchů svých se zbaviti, s Bohem se smířiti a k víře sv. svou láskou přilnouti. Takovýmito provoláními a pozvánými bývají velmi mnozí získáni.

Na **programu** nebo-li pořádku sv. missie nechť jest udáno, kdy která kázání konána budou, kdy mají jednotlivé stavy své promluvy, kdy se budou konati missijní slavnosti a kdy a v jakém pořádku možno všem sv. zpověď si vykonati a k sv. přijímání přistoupiti.

Těž velké **plakáty** návěštní s pořádkem sv. missie jest dobře zavěsiti nebo upevniti na vhodných veřejných místech.

Tiskopisy ty stojí ovšem **peníze**. Ale horlivý duchovní pastýř přinese hmotnou tuto oběť rád své osadě ze spravedlnosti i z lásky a Bůh mu to hojně vynahradí svým požehnáním. Vždyť sv. missie má býti pro duchovního pastýře také obětí; kdyby obětí nebyla, nebyla by ani tak záslužnou. Lépe nemůže zajisté kněz svých peněz vynaložiti, než když jimi přispěje ke zdaru sv. missie.

4. Charakteristickou známkou nynějších dob jest všeobecná konkurence na všech stranách, na poli hospodářském, politickém, ano i náboženském. Kdo se chce udržeti, musí se brániti a cestu ku předu si klestiti t. j. musí pro svou věc a ve prospěch svých cílů a zájmů agitovati. Čím lépe kdo dovede agitovati, tím spíše dojde svého cíle. Čilá a živá agitace je teď ke všemu třeba a jest jí třeba i k tomu, aby sv. missie se vydařila.

Avšak kdo a jak má agitovati pro zdar sv. missie? Nejlépe osvědčují se v té věci tak zvaní **důvěrníci**. Duchovní pastýř osady pozve si několik

neděl před missií řadu spolehlivých osadníků ze všech přífařených obcí. Nemusí to býti jen mužové, mohou přijíti i ženy nebo jinoši a dívky. Nejsnáze lze si je vybrati z katolických spolků. Jim pak sdělí, že bude ve farní osadě konána sv. missie a vyzve je, aby pro missii agitovali. Jsou-li k tomu ochotni, stávají se důvěrníky duchovního pastýře.

Ted' je povinností kněze, aby je důkladně poučil, jak pro missii agitovati mají, a aby mezi ně celou farnost moudře rozdělil a jim odevzdal též tiskopisy na rozdání osadníkům určené. Každý důvěrník ať si vezme asi 30—40 rodin tam, kde sám bydlí, na starost a ať se snaží, rodiny ty pohnouti k účastenství na sv. missii. Důvěrníkům musí tedy býti tolik, kolik pro celou farnost je třeba, aby žádná část farnosti bez důvěrníka nezůstala.

Úkolem důvěrníků jest: a) Rodiny jim svěřené k účastenství na missii povzbuzovati, t. j. je poučovati o tom, co sv. missie jest, proč se jí všichni katoličtí křesťané účastniti mají, jaký užitek sv. missie všem přináší a jak liché jsou různé námitky, které se proti missiím činívají a pod.

b) Dodávati rodinám těm tiskopisy sv. missie se týkající, spisky, pozvánky a pod. a jim patřičně vysvětliti to hlavní, co spisky a letáky ty obsahují.

Důvěrníci musí však v jednání svém moudří, trpěliví a horliví býti, nesmí býti ani bojechtiví, vznětliví a urážliví, ani bojácní a leniví. Dobře vycvičených důvěrníků nelze dosti oceniti. Kam kněz často při nejlepší vůli a snaze se nedostane, tam se dostanou snadno a lehce důvěrníci. A co by mnozí od kněze za žádnou cenu nepřijali, to

vyslechnou a přijmou rádi od důvěrníku, svých známých sousedu. Zároveň naučí se kněz pomocí svých důvěrníků mnohem lépe znáti různé duchovní potřeby svého lidu a může pak snáze použití vhodných prostředků, jimiž by včas pomohl, kde a jak toho je třeba. Nechť tedy každý kněz si vychová spolehlivé důvěrníky, které by v duchovní správě měl k rukoum.

5. Další nezbytnou podmínkou zdaru sv. missie jest **modlitba**. Zbožnou modlitbou musí lid požehnání Boží si vyprositi. Proto nechť kněz po několik neděl před missií své farníky vyzývá, aby za zdar sv. missie a za obrácení hříšníků se modlili. Nechť jim doporučí, aby na př. denně tři Otčenáše a Zdrávasy na ten úmysl se modlili. Též společně a veřejně nechť s lidem svým za zdar sv. missie se modlí, na př. může při nedělních odpoledních pobožnostech anebo každý den po mši sv. připojiti tu neb onu modlitbu za zdar sv. missie a lid vyzvati, aby zvlášť před sv. missií horlivě chodil do kostela a za Boží požehnání se modlil.

V H. chodily školní dívky po tři neděle před missií každý den po škole, než se domů rozešly, do blízkého kostela, aby se tam pomodlily za zdar sv. missie. V K. modlili se členové arcibratrstva sv. růženc po tři neděle před missií každý den při mši sv. společně za zdar sv. missie.

V P. shromažďovali se lidé čtrnáct dní před sv. missií denně večer po práci u sochy sv. Jana a modlili se tam společně za zdar sv. missie. Takové modlitby jsou zajisté pramenem nejhojnějších milostí pro celou osadu.

6. Konečně třeba i toho dbáti, aby se v době sv. missie nekonaly hlučné slavnosti posvícenské podobné, ba ani generální visitace, slavnostní ýstav nejsv. Svátosti, svěcení kostela a podobné. větším zevnějším leskem odbývané mimomissijí slavnosti sv. missii nejsou ku prospěchu. Čím lidnější je doba sv. missii věnovaná, tím lépe se missie také vydaří.

Po čas missie třeba všechny síly výhradně na sv. missii zasvětit a všecku péči na to vyaložit, aby pořádek sv. missie byl co nejvhodněji stanoven a dokonale proveden. Zvláště má se tomu přihlížeti, aby kázání missijní konána byla v hodinu, kterou lid za poměrů místních nejspíše o kostela přijíti může, a aby všem stavům popřáno bylo dosti času vykonati si sv. zpověď. Zpovědi missijní nemají se jen na chvat odbývati. Jednotlivým stavům určiti k sv. zpovědi jen půl dne před společným sv. přijímáním, z pravidla se neporučuje. Zpovědníky při sv. missii jsou výhradně missionáři sami. Tak si to i lid sám přeje to vším právem. Jiní kněží nechť pomáhají zpovědati jen tehdy, když missionáři všechny kajícíky vyzpovídati nemohou.

VIII. **Obnova sv. missie.**

Asi rok po missii koná se **obnova sv. missie** eboli **renovace**. Obnova je vlastně doplňkem sv. missie a proto trvá též kratší dobu, obyčejně jen šest dní. Pravdy, o nichž se při obnově káže, nejsou tytéž jako při missii, nýbrž jsou nejvýš důležitá themata doplňující to, o čem se při missii šázalo.

Slavnosti odbývají se při obnově sv. missie hlavně tři:

a) **Slavnost nejsvětějšího Srdce Páně**, při níž se celá farnost Božskému Srdci Pána Ježíše zasvěcuje.

b) **Slavnost bolestné Rodičky Boží.**

c) **Slavnost dušičková.**

Svatá generální přijímání bývají také tři:

a) Slavnostní přijímání školních dětí.

b) Společné sv. přijímání křesťanských žen a dívek.

c) Společné sv. přijímání křesťanských mužů a jinochů.

A **proč** pak se koná po každé missii ještě obnova sv. missie? Což nepostačí missie sama k obrození křesťanského života v osadě? Sv. missie jsou zajisté pravými duchovními hody pro osadu. Ale i hody mívají své dozvuky a tak je má i sv. missie. Sv. missie podobá se jarnímu slunci, které všecko v přírodě k novému životu probouzí, a obnova sv. missie jest jako květnový teplý déšť, který slunci pomáhá, aby i to, co dosud skřehlé, vzklíčilo a aby všecko pak tím krásněji rostlo a kvetlo.

Důvody, proč se má po každé missii bez výjimky konati obnova sv. missie, jsou hlavně tyto:

1. Skoro v každé osadě najdou se lidé, kteří po celou dobu sv. missie do kostela nechodili. V krajích nábožensky vlažných bývá jich dokonce velice mnoho. Obyčejně vyhýbají se hříšníci sv. missii z nedostatku dobré vůle, jsou svedeni špatným tiskem nebo špatnými lidmi a nemohou se svých předsudků proti missii zbaviti anebo si už

dávno odvykli na Boha a sv. víru mysliti a nemohou se ani při missii k pokání odhodlati. A přece potřebují sv. missie právě oni nejvíce.

Proto koná se obnova sv. missie. Účel její jest, aby byli získáni i ti, kteří sv. missie se nesúčastnili. Ovšem namítne se: Kdo nešel do kostela při missii, nepůjde do něho ani při obnově. Ale není tomu tak. Skutečnost dosvědčuje, že velmi mnozí, kteří při missii nechtěli o kostele ani slyšeti a snad i proti missii brojili, při obnově jsou nejhornlivějšími jejími návštěvníky. Ano nejednou získají missionáři při obnově Bohu více hříšníků než při missii.

Jak je to možné? Dá se to vysvětliti jedním, že Bůh při obnově milostí svou působí jinak na srdce lidská než při missii. Mnohý, jež Bůh při missii marně volal, nedovede hlasu Božímu déle odpírati a poddá se milosti Boží při obnově. Jednak se též velmi často stává, že mnozí z těch, kteří missii pohrdli, přece aspoň ten užitek z ní měli, že svědomí jejich se hnulo, že byli ze své vlažnosti vyburcováni, že je něco, co při missii viděli nebo slyšeli, mocně dojalo a jim v paměti utkvělo, anebo že se jim oči otevřely aspoň tehdy, když viděli, jak dobré účinky sv. missie po sobě v osadě zanechala. Ti všichni nemívají po missii klidu. Poznávají, že sv. missie byla přece jen k dobru a že se jí měliúčastniti, a myslí si: Škoda, že jsem se missii vyhnul; jak bych byl šťasten, kdybych se byl také jako ostatní s Bohem smířil! A mimoděk probouzí se v nich přání, aby se jim ještě jednou naskytla příležitost, sv. missie seúčastniti. A hle, příležitost ta se jim naskytuje při obnově sv. missie.

2. Velmi potřebnou jest obnova sv. missie i těm, kteří se sv. missie sice účastnili, ale jen z pola, ne dosti dobře. A bývá i těchto kajníků skoro při každé sv. missii řada. Chodili do kostela, přijali sv. svátosti, ale nejsou ještě klidni. Ještě něco mají na svědomí, neusmířili se s Bohem tak, jak měli. Z různých příčin vnějších nebo vnitřních, zaviněných nebo nezaviněných nenašli klidu, kterého dobrou sv. zpovědí najíti měli. Jim je třeba, aby ještě jednou s missionářem si promluvíli, a všecko do pořádku dali, co je ve svědomí ještě znepokojuje. A to se nejlépe stane při obnově sv. missie. Při obnově už lépe všecko znají, lépe všemu rozumějí a lépe vědí, co a jak činiti jim třeba, aby úplného klidu nabyli. Snadno a lehce vykonají si důkladnou sv. zpověď a napraví a doplní vše, čeho jim třeba, aby úplného klidu a spokojenosti svého srdce a svědomí našli. V jejich duši obnova teprv dokončí, co sv. missie začala.

3. A konečně jest obnova, ne-li potřebnou, a sponž nejvýš prospěšnou všem těm, kteří se sv. missie dokonale účastnili a s Bohem dobře se smířili. Při obnově utvrdí se v dobrých svých předsevzetích a stanou se stálejšími v plnění svých povinností a v konání dobrých skutků. Tohoto utvrzení v dobrém je zejména těm třeba, kteří teprv při sv. missii na pokání se dali a Bohu sloužiti začali. Pro ně jest obnova pravým občerstvujícím pramenem na cestě ctnostného života a nutnou posilou v bojích proti hříchu.

Z těchto důvodů koná se tedy obnova sv. missie. Její veliká cena je zajisté nepopíratelná. Proto škoda každé missie, kde obnova se nekoná. Sv. Alfons nechtěl zásadně takových missií ani

přijmouti, o nichž předvídal, že tam obnova konána nebude. Ba, obnova sv. missie nedá se ani něčím jiným nahraditi. V jistých krajích byl učiněn pokus zavést místo obnovy tak zvaný »missijní kající rok.« Rok po missii konány byly čtyři slavnosti, každá hlavně pro ten neb onen stav. V den slavnosti se kázalo a konalo sv. generální přijímání toho stavu i všech ostatních, kteří se přidali. Pohodlnější práce to ovšem je, ale obnovu sv. missie to nikdy nenahradí. Ti, kteří by nejvíc měli býti získáni, najdou nejméně příležitosti v takový slavnostní den s Bohem se smířiti. Jim třeba důkladnější přípravy a vhodnějšího času a toho se jim dostane jen při obnově sv. missie. Proto nechť po sv. missii obnova nikdy se nevynechává.

IX. Prostředky k setrvání.

Po obnově sv. missie má dobré símě, missionáři zaseté, růsti, kvésti a hojné ovoce dobrých skutků a křesťanského života přináseti. Lidé nesmějí zapomenouti, co při sv. missii Bohu slíbili, a nesmějí znovu zapadat do hříchů a zlých návyků, jichž při missii se odřekli. Obrat k lepšímu musí býti po missii **trvalým**. Všichni, kteří si umínili při missii, že budou Bohu sloužiti, musí v **dobrém vytrvatí**.

Snadné to ovšem není. Neboť nepřátelé spásy, svět, tělo i d'ábel, jsou zlí a mocní a neustále obcházejí hledající, koho by pohltili a ke hříchu svedli a zahubili. Proto třeba použití vhodných prostředků, aby všichni, kdož jsou dobré vůle, po sv. missii v dobrém vytrvali. A prostředky ty jsou hlavně tři:

1. Horlivost duchovního pastýře. Místní kněz musí všemožně se přičinit, aby své pastýřské povinnosti vždy s veškerou horlivostí konal, aby horlivě kázal, zpovídal, nemocné navštěvoval, svatému náboženství vyučoval a vůbec v duchovních potřebách všem vždy co nejlépe vyhověti se snažil. Zvláště však musí býti vždy na stráži, aby různým zlým a nebezpečným vlivům, jako na př. protikatolickým novinám a spolkům, které do osad se vkrádají a tam dobré ovoce sv. missie ničí, ze všech sil odpor kladl a zhoubným jejich účinkům hleděl zabrániti. Bdělý a horlivý duchovní pastýř dokáže velice mnoho. Jest mu však třeba velké zmužilosti a obětovnosti a hojné pomoci Boží, kterou si musí v zbožných modlitbách stále vyprošovati.

2. Katolické spolky. O spolcích platí slovo Krista Pána: »Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tuť jsem já uprostřed nich.« (Mat. 18. 20.) Členové spolků a jednot odolají snáze všemu zlému a jsou vytrvalejšími a horlivějšími v plnění svých křesťanských povinností. Proto nejsou-li v osadě žádné katolické spolky neb jednoty, nechť se tam založí. Doporučejí se velice na př. spolky křesťanských rodin, katolické jednoty ať dospělých ať mládeže, družiny mariánské, spolky eucharistické, Bratrstva sv. růžence nebo nejsv. srdce Páně a pod. Ano, mohla by zřízena býti i zvláštní jednota setrvání v dobrém. Členové zavázali by se jedině k tomu, že budou co nejsvědomitěji příkázání Boží a církevní zachovávat i denně tu neb onu vhodnou modlitbu za vytrvání v dobrém se modliti. Čím lépe zkvétá kde spolko-

vý život, tím trvalejší ovoce přináší tam i sv. missie.

3. **Dobry tisk.** Má-li katolický lid vytrvati v dobrém, musí býti řádně uvědomělý. A k důkladnému uvědomování lidu nestačí za našich dob jen kazatelna. Nejlepší a zcela nutné služby prokazuje nám tu dobrý tisk. Proto jest katolický lid povinen čísti. Kdo je katolickou četbou dobře vzdělán, nedá se tak lehce o víru oloupiti a nezpronevěří se tak snadno svým svatým povinnostem. Z té příčiny nechť se v každé osadě hodně rozšiřují dobré a časové katolické noviny a časopisy a brožurky a knihy malé i velké. Zvláště však jest velkým dobrodiním pro každou katolickou osadu dobrá, byť i jen malá **knihovna lidová**, v níž by si každý vhodné a potřebné katolické časopisy a knihy vypůjčiti a přečísti mohl.

Těchto prostředků třeba hojnou měrou užiti. Potom bude ovoce sv. missie jistě trvalým i v osadách nábožensky vlažných. I zde platí přísloví: Přičň se a Bůh ti požehná!

OBSAH:

	str.
I. Co jest sv. missie	2.
II. Účel sv. missie	7.
III. Sv. missie dobou milosti Boží	10.
• IV. Dějiny sv. missie	13.
V. Námitky proti missiím	17.
VI. Povinnosti věřících	23.
VII. Podmínky zdaru sv. missie	27.
VIII. Obnova sv. missie	33.
IX. Prostředky k setrvání v dobrém	37.

Přátelé pravdy!

Protivníci katolické církve šíří mezi náš lid celé spousty prohaných brožur na potupu naši. Proto upozorňujeme Vás všechny na obranné brožury katolické, které důkladnými, promyšlenými úvahami maří otravné účinky nám nepřátelského tisku. Jsou to

ČASOVÉ ÚVAHY.

Na celý rok se předplácí pouze 1 K.
Jednotlivá čísla (nejméně 32 str.) po 8 h
Na 4 výtisky dáváme pátý zdarma.
Při hromadných objednávkách poskytujeme
až 50 procent slevy.

Za nepatrný obnos tudíž může si každý koupiti hojnost vzdělávacího čtení. Nečekej nikdo, až nepřátelé protikatolickými letáky zbožnou osadu zaplaví! Jest potřebí vždy již předem katolické věřící uvědomovati, aby pro případný útok byli ozbrojeni. Pracuje-li s nepřátelským tiskem na zkáze církve tak houževnatě, jest rozhodně potřebí vytrvale státi na stráži. Laskavé čtenáře prosíme, aby si prohlédli seznam dosud vyšlých brožur, jak jest uveden na obálce tohoto čísla. Objednávky obratem vyřídí

administrace „Casových Úvah“
v Hradci Králové.

Ročník VI.

1. Vyznání starého hříšníka. 2. Sociální demokracie ve světle pravdy.* 3. O sv. zpovědi. 4. Svěpomoc dělnictva. 5. Víra jako víra. 6. Pryč s dogmaty. 7. Fara katolická a protestantská. 8. a 9. O úpadku náboženství mezi protestanty. 10., 11., 12. Zpráva o sjezdě československých katolíků v Hradci Králové.

Ročník VII.

1. Veliký biskup. 2. a 3. Důležitost pravého náboženství. 4. Pokora a náboženství. 5. Zakládejte odborové spolky! 6., 7. a 8. Husité jindy a nyní. 9. Několik slov o papežství. 10. Katakomy. 11. a 12. České náboženství.

Ročník VIII.

1. Klíč ku bohatství.* 2. O ústavním životě v Rakousku. 3. Pius VII. a Napoleon. 4. Sebevraždy studentů. 5., 6. a 7. Česká konfesse. 8. a 9. Účelnost v přírodě. 10. Pohřbívatí či spalování mrtvol? 11. Moderní náboženství Masarykovo. 12. Jubileum mariánské a Lurdy.

Ročník IX.

1. a 2. Otroctví zrušeno křesťanstvím. 3. Spojenci spiritistů. 4. a 5. Z domácnosti sociálních demokratů. 6. O manželství. 7. Braňme se tiskem. 8. a 9. O zázracích Kristových. 10. Jest úcta Panny Marie oprávněna? 11. Návštěvou u Slovanů. 12. Volné kapitoly o spořivosti.

Ročník X.

1. Víra a věda.* 2. Zjevení, zázraky a tajemství. 3. a 4. Sociální význam svěcení neděle. 5. Svobodná škola. 6. a 7. Vzdělání dorostu kněžského. 8. Jesuité a jejich protivníci. 9. a 10. Z domácnosti sociálních demokratů. Řada II. 11. Svobodné zednářství. 12. Manželství přirozené a svátostné.

Ročník XI.

1. Slovo včas o právu volebním a jiných občanských právech ve státu. 2. a 3. Převaha protestantů nad

*) Rozebráno.

katolíky. 4. Katolíci, organisujme! 5., 6., 7. a 8. Útok prof. Masaryka na církev katolíckou. 9. a 10. Katolíckým jinochúm — spolky katolícké. 11. Řím a university. 12. Proti Volné Myšlence.

Ročník XII.

1. a 2. Proti volné škole. 3. Volby do českého sněmu. 4., 5., 6. Inkvisice církevní. 7. Vlastenectví v duchu křesťanském. 8. a 9. Z porýnských missií. Slovo k rekrutům. 10., 11., 12. Z domácnosti sociálních demokratů. Řada III.

Ročník XIII.

1. O duši lidské. 2., 3. a 4. Domácí výchova. 5., a 6. Nemlčte! Alkohol nepřítel. 7. Machar a křesťanství. 8. až 11. Karel IV., otec vlasti. 12. Klášter v Podlažicích a město Chrast.

Ročník XIV.

1. Starý a nový názor světový. 2. Jesuité a česká literatura. 3. Blahoslavený Jan Sarkander. 4. a 5. Boj o Lourdy. 6. Obrana úcty Svatojanské. 7. a 8. Příčiny sociální nespokojenosti. 9. Čechové, prohlédněte! 10. a 11. »Justiční vražda« Ferrerova ve světle rozumu a pravdy. 12. Dělnické zahrady.

Ročník XV.

1. a 2. Mravní velikost Kristova — důkazem Jeho božství. 3. Pohřbívati či spalovati mrtvoly? 4. Autorita a svoboda. — Pastýřský list arcibiskupů a biskupů rakouských. — 5. a 6. Obrana školy katolícké. — 7. a 8. Volná Myšlenka se stanoviska náboženského, filosofického a sociálního. — 9. Život lidský s náboženstvím a bez něho. — 10.—12. Jest náboženství věcí soukromou?

Ročník XVI.

1. a 2. Charakter. — 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10. 11., 12. Jazyková otázka v Čechách.

Ročník XVII.

1. Péče o mládež ve světle katolíckého životního názoru.